

צה"ל בשנות ה-80

הבטון החשוף, החדרים הקטנים — אינם בדיוק קבלת פנים לבבית. עוד מישגה בבניין, מישגה המשפיע על המגוייסים-בכוח, בעיקר בתקופת-הקיץ, אינו מישגה של שר. הוא תוכנן את הר בניין עם מערכת מיוזג-אוויר מרכזית, ולכן יכול היה להרשות לעצמו את החלור גות הקטנים והצרים. צה"ל החליט לוותר על מיוזג האוויר מטעמים תקציביים, אך לא יכול היה לשנות כבר את החלונות. היום יש מיוזג-אוויר בחדרה של מפקדת המיתקן ובעוד ארבעה חדרים. ביתר הר חדרים החום כבד מגשוא בימי קיץ לוהטים. אחר כך באה המכה השנייה. בפתח הצר של הבניין עומד חייל, ש.ג. כדרכם של שו"גימלים לא עבר חייל זה קורס ליחסי-ציבור ולהתנהגות-אנוש. על תקן של „עבד כי ימלוך“ מתעמר אותו ש.ג. במגוייסים החדשים שלגביהם כל מי שלובש-מדים, הוא המפקד. הוא גוער בהם, צועק עליהם, לעיתים מעליב אותם. מוביל אותם ממקום למקום, דורש מהם להמתין שעות ארוכות ברחבה הגדולה ואף אינו מנומס להורים, שלגביהם המגע הראשון שבין הבן הצעיר לבין צה"ל הוא יום הג.

לזכותה של מפקדת-הבסיס, סגן-אלוף יהודית הריגד, יש לומר שהיא מודעת ל- בעיה ומנסה להתגבר עליה. הריגד דרשה פעמים אחדות מראש-מינהל-הגיוס, אלוף-מישנה יצחק („איציק“) ברנר, לתת לה

משתדלות לקצר את ההליך ולהקטין את זמן-המתנה, אך ברך כלל „מצליחים“ הצעירים המגיעים ללשכה בלבות בה יום שלם. המפקדת, סגן-אלוף יהודית הריגד טוענת: „ממתנים רק שעתיים.“

המתניות צעירות ממתניות לתור שלהן לבדיקת הרפואיות ולבדיקות הפסיכוכי-ניות בלישכת-הגיוס בתל-השואר בשבוע שעבר. מפקדת הלישכה

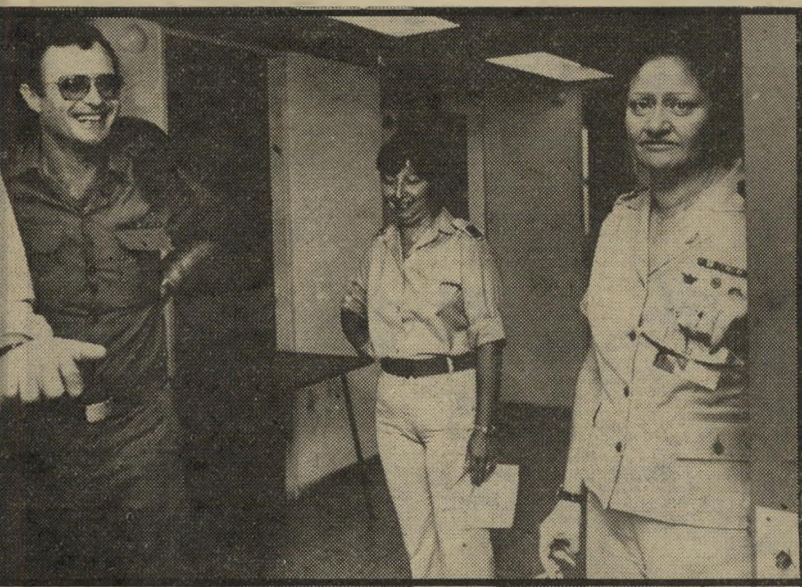
המתכה הראשונה

תקן של חייל אחר או קצין, מקצועי יותר, גבון יותר מש.ג. שיערוך את ההיכרות הראשונה עם חיילי-הגיוס. ברנר נאלץ לדחות את בקשתה, שוב, מטעמים תקציביים.

צעיר המגיע לגיל 17 נקרא עליידי ה- פוקד, אלוף-מישנה ברנר, או מי שהוסמך בנוסף לו על ידי שר-הביטחון להיות פוקד, להתייצב בלישכת-הגיוס. פעמיים, עד ל- גיוס עצמו, אם אין לו בעיות מיוחדות, הוא נפגש עם צה"ל. בפעם הראשונה הוא עובר בדיקות פסיכוטכניות ובדיקות-רפואיות כלליות. הפעם השנייה מוקדשת ל- שיחה עם מאבחנת פסיכוטכנית, חיילת בשרות-חובה, שעברה הכשרה מיוחדת לכך, ועובר מבדקי-רפואיים נוספים. הביקור הראשון גוול את מרבית היום.

מאח יוסי ינאי
„העולם הזה“ פותח השבוע בסדרה שתסקור את יחידות צה"ל וחילותיו. במסגרת סדרה זו יסקור השבועון פני חילות צה"ל, הפיקודים, והיחידות המיוחדות. צה"ל של שנות ה-80 הוא צבא עם בעיות אחרות, מגוונות יותר וקשות יותר מאלה של צה"ל בשנות העשרים הקודמים. הוא הפך להיות צבא מודרני ומשוכלל, תוך כדי מאבק מתמיד עם מצביי-הרונת החברתיים במדינה העולמים לפגוע בייחוד שאפיון את צה"ל. בעזרת מפקדים וחיונים יצביע „העולם הזה“ על החידושים בצה"ל, על הבעיות ועל המחדלים, וינסה להאיר את אופיו של צה"ל הנכנס לשנות ה-80. הכתבה הראשונה בסדרה סוקרת את המיפגש הראשון בין צעירים בני 17 עם שידמונות הצבא: לשכות הגיוס.

ה התרגשות של בני ה-17 המקבלים את הודעת הפוקד, הקובעת להם תור בלשכת-הגיוס, שנה לפני שהם לובשים מדים, עדיין גדולה. הם מגיעים במאותיהם, כמעט מדי יום ביומו, ללשכות הגיוס הר פזורות בחמש ערים בארץ.

המפקדת מפקדת לישכת הגיוס בתל-השואר, סגן-אלוף יהודית הריגד (מימין), משמאל נראה מפקד מינהל-הגיוס של צה"ל, אלוף-מישנה יצחק ברנר. יהודית נחשבת לאשה קשוחה שרק היכרות ארוכה עימה מגלה את טוב ליבה.

הורים שעדיין לא החליטו אם להיות גאים או דואגים. לעיתים גם באה חברה עם הר חבר שלה. היא בת 16, גאה שהחבר שלה הולך כבר לצבא, ועומד להיות גדול, לעיתים קרובות יותר מגיע חבר עם הר חברה העומדת בפני גיוס. החבר כבר בי צבא, הוא כבר יודע הכל ומנסה להרגיע. לשכת הגיוס הגדולה ביותר היא זו ש- בתל-השואר. הצעירים המגיעים אליה גתי-קלים מיד בעיונות של הבניין, מיבנה עצום, עשוי ביטון חשוף, בעל חלונות צרים, המזכיר לאחדים מיבצר ולאחרים בית-סוהר. כשתכנן האדריכל אריה שר את הבניין הוא התכוון לבניין פונקציונאלי, שר חשב לצפות את הקירות בציפוי מיוחד כדי שלא ילכלכו אותם, דאג לבנות מחי-צות מיוחדות בתודריה-הלבשה, כדי שאי-אפשר יהיה להציץ, בנה תאים קטנים ל- מאבחנות, כדי שתוכלנה לשבת בשקט ו- לראיין את הצעירים המפחדים.

אבל שר לא חשב על הרושם הראשוני שתעשה מיפלת-הבטון על הצעירים. הר בניין משרת, על-פי עדות מפקדי לשכת-הגיוס, את המטרת שלו, ומסוגל להכיל בעת ובעונה אחת למעלה מאלף-צעירים הבאים להתגייס, אבל שר, ומפקדי צה"ל שתתמו על התוכנית שלו, לא חשבו על כך שמיבנה זה הוא ההיכרות הראשונה בין הצעירים לבין צה"ל. הקווים החדים,

החבר תמונה אופיינית. קצין צעיר מלווה את חברתו למיפגש הראשון שלה עם הצבא שלו. לעיתים באים גם הורים גאים עם בניהם או בנותיהם.

נערות צעירות, המסתכלות בחשש וכמעט יראה על כל טר"ש או רב"ט. צעירים קר-לניים, אשר קופסת המאלבורו מזדקרת מכיסם והם מעשנים בשרשרת, ומשתעלים.